

Amphora ovalis

Foto: Amelie Jarlman, Jarlman Konsult AB

Kiselalger

i skånska sjöar och vattendrag

Marie Eriksson, Länsstyrelsen Skåne

Länsstyrelserna

Bakgrund kiselalgsundersökningar i Skåne

Vattendirektivet implementerades 2004

- Biologin styrande
- Fanns framförallt vattenkemisk data
- Avsaknad av data i flertalet av Skånes vattenförkomster
- Inte bara en ögonblicksbild
- Lätt att provta (sten alt. växter), inte alltför dyra analyser

Kiselalgerna visar på:

- Närings- och organisk föroreningspåverkan (IPS; stöds av TDI och %PT)
- Surhetstillstånd (ACID)
- *Miljögiftspåverkan (Andel missbildade kiselalgsskal %)*

Foton: Joel och Marie Eriksson

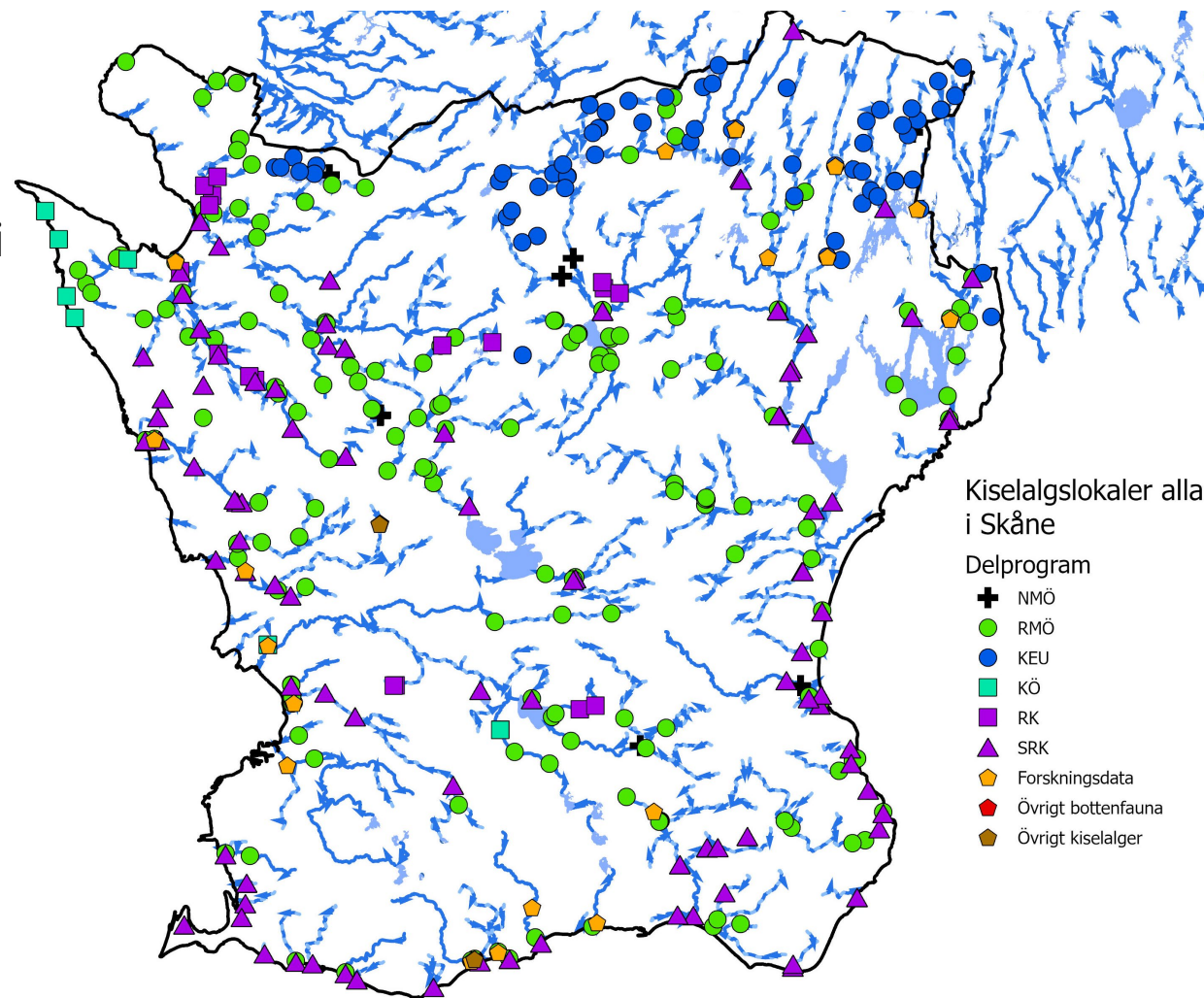

Kiselalgsundersökningar i Länsstyrelsen Skånes regi

- 2008 undersökte LST-M kiselalgssamhällena i ett flertal kustmynnande vattendrag
- 2008-2024 LST-M undersökt 225 lokaler, varav flera vid mer än ett tillfälle
- Flera tidsserier, varav 7 inom regional miljöövervakning (provtagas årligen)

Bekostats med medel inom:

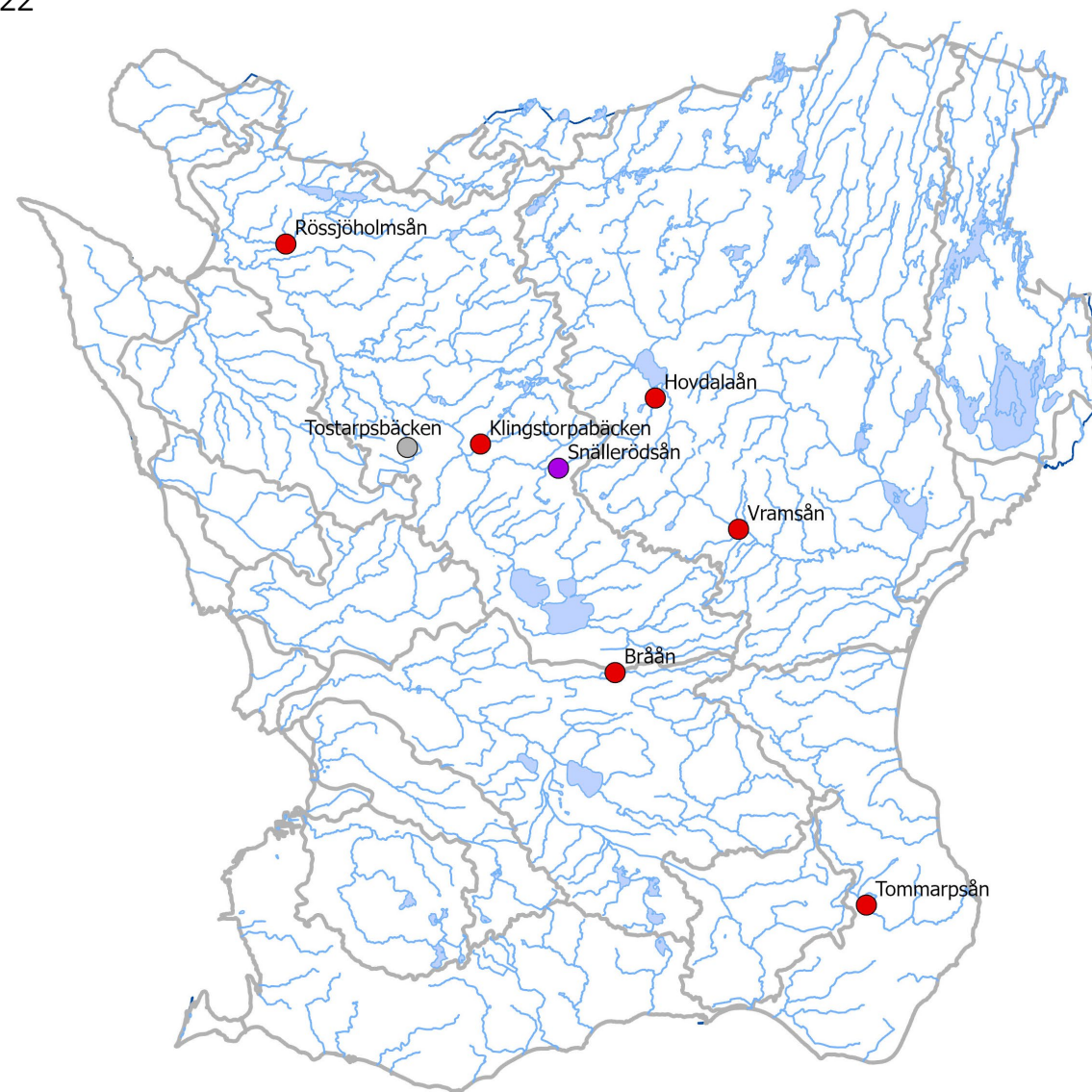
- Regionala miljöövervakningen
- Kalkeffektuppföljningen
- Vattenförvaltningen, bl.a. 1:11-anslaget
- Samfinansierat med vattenvårdskommittéer, vattenråd, andra projekt (i enstaka fall)

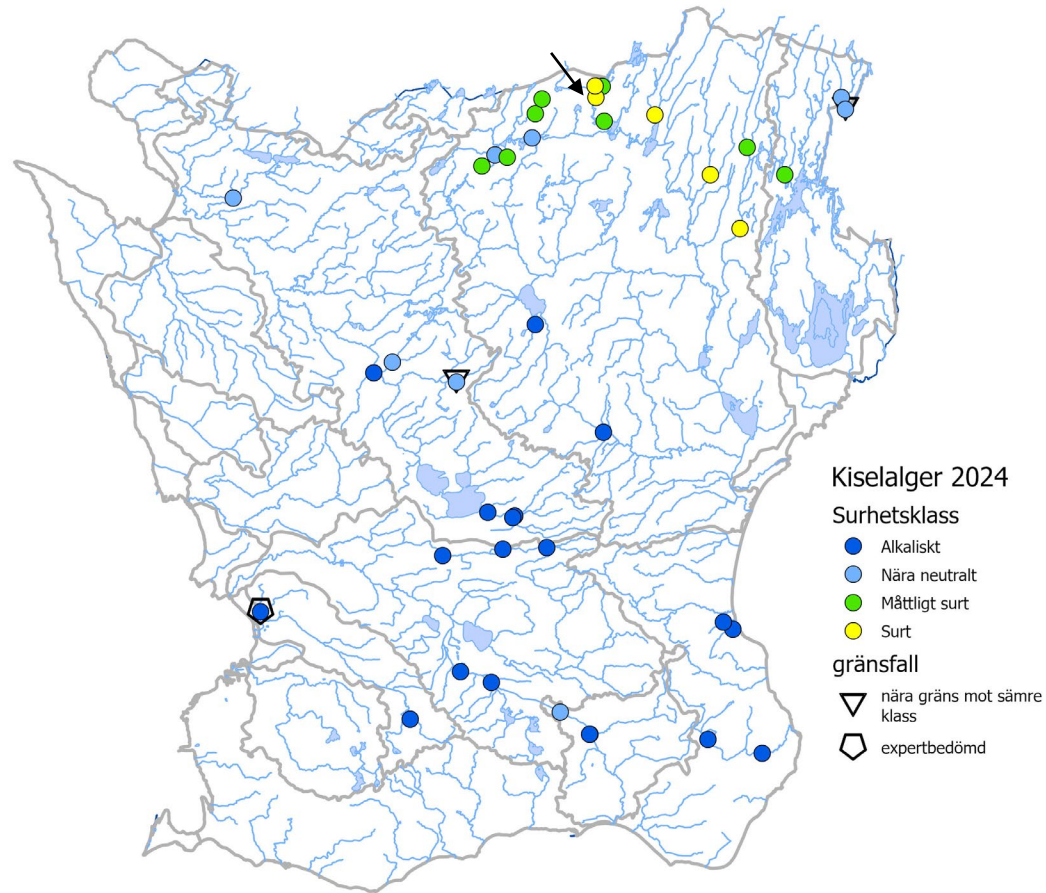
Tidsserier RMÖ – urval

**6 ordinarie + 1 utbytbar kiselalgslokal=
Referensvatten med årlig provtagning**

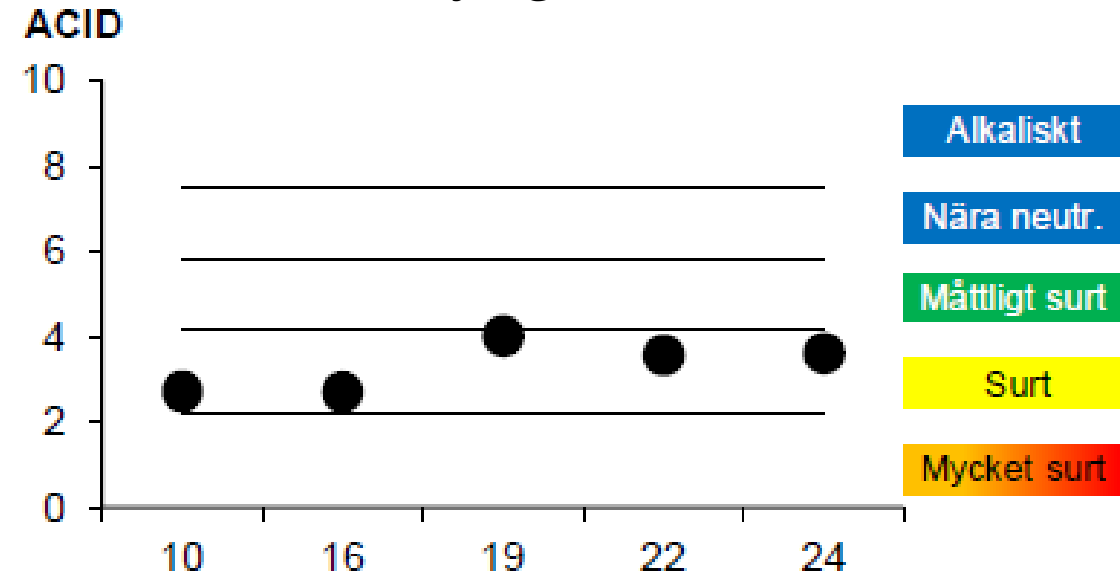
- Nationellt särskilt värdefullt/nationellt värdefullt vatten
- Förekomst av flodpärlmussla, tjockskalig målarmussla eller båda arterna
- Högre upp i vattensystemet
- Ingen annan övervakning (SRK etc)

Surhetstillstånd (ACID)

Lillån (Vesljunga)

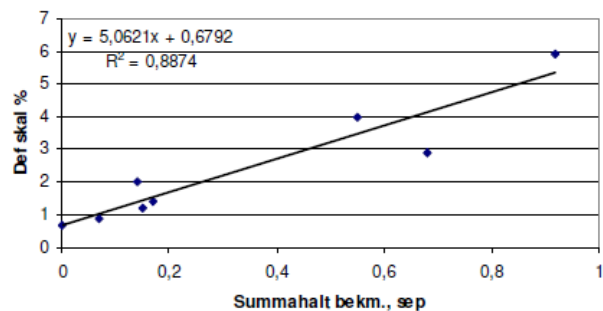
Försurningsklassning (då ACID < 5,8)

Mänskligt orsakad försurning

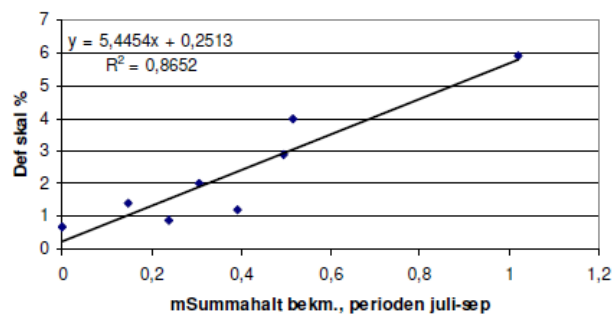
- Omräkning med hjälp av referens-pH
- Påverkar sammanvägningen av PÅVÄXT
- **Krångligt, osäkert**

Studie: Kopplingen mellan andel missbildade (deformerade) kiselalgsskal och förekomst av bekämpningsmedel 2010

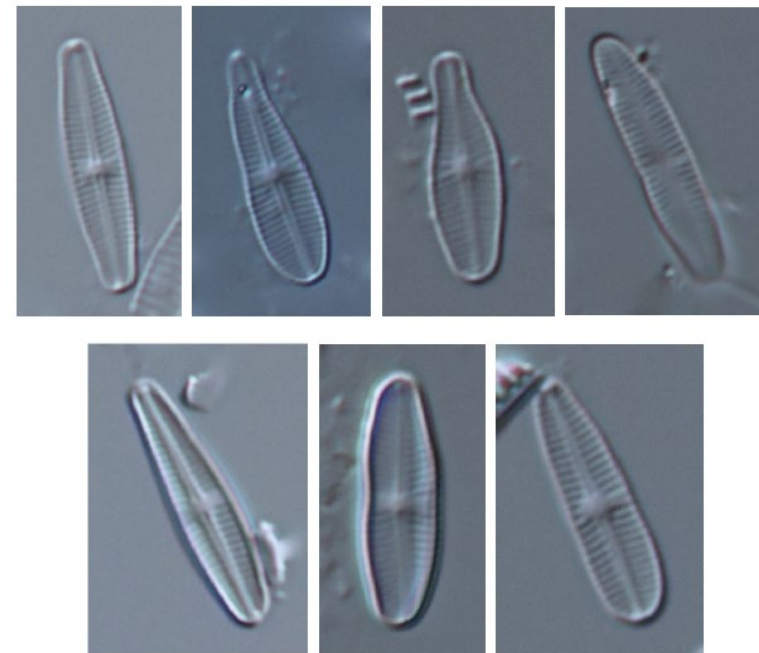

Figur 19. Andelen deformerade kiselalgsskal relaterad till den sammanlagda koncentrationen av alla funna bekämpningsmedel i vattnet på de undersökta lokalerna (n=8) i september 2010.

Figur 20. Andelen deformerade kiselalgsskal relaterad till medelkoncentrationen av alla funna bekämpningsmedel i vattnet på de undersökta lokalerna (n=8) under perioden juli - september 2010.

[Kiselalgsundersökning i vattendrag i Skåne 2010 | Länsstyrelsen Skåne](#)

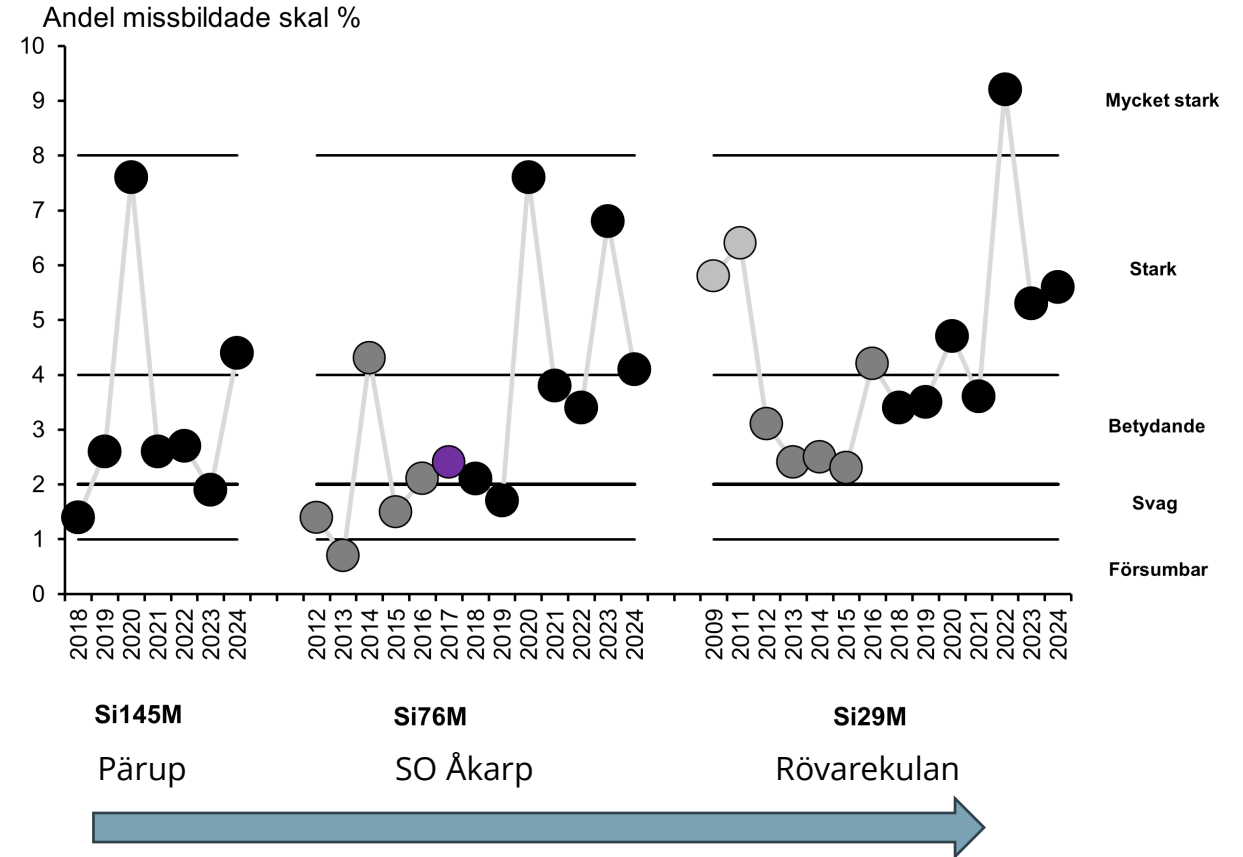
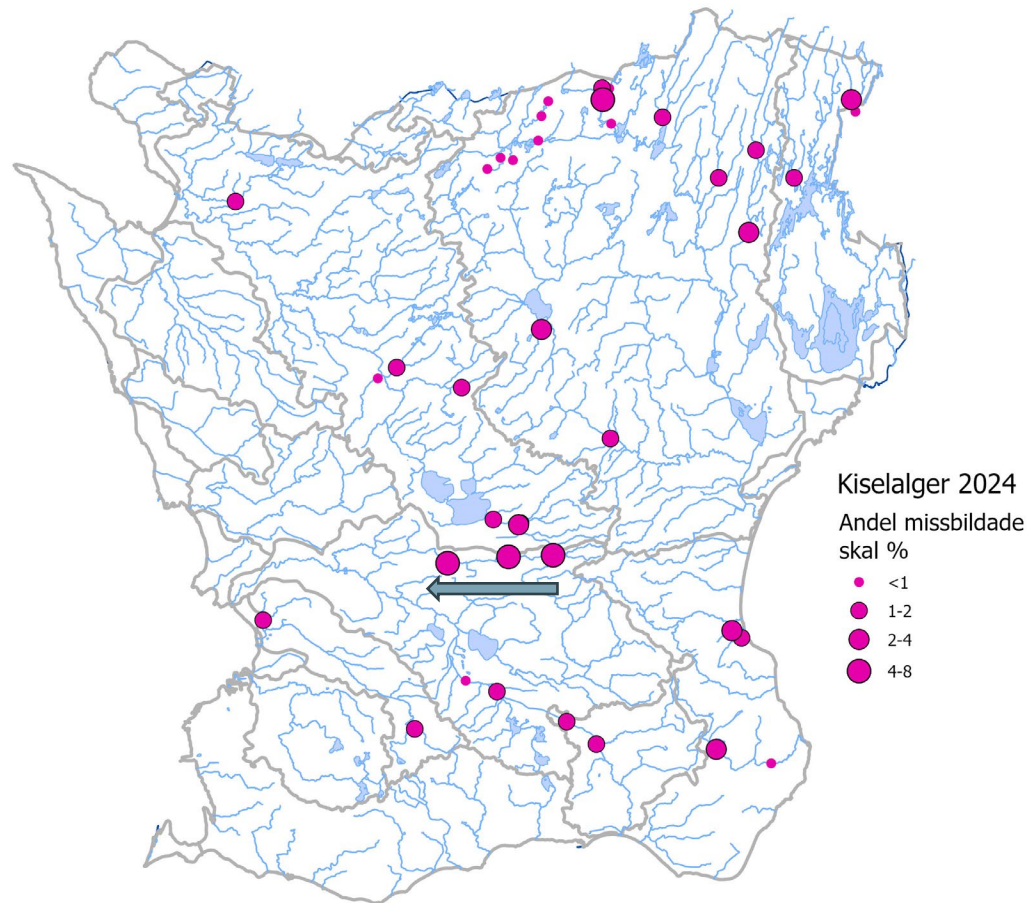

Figur 13. Normalt skal (överst längst till vänster) samt missbildade, asymmetriska skal av *Achnanthes minutissimum* från Tuvebäcken 2010. Foto: Amelie Jarlman

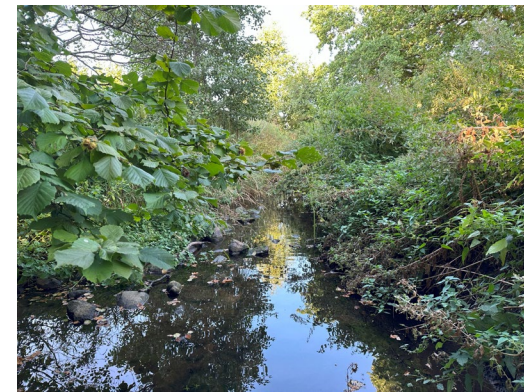
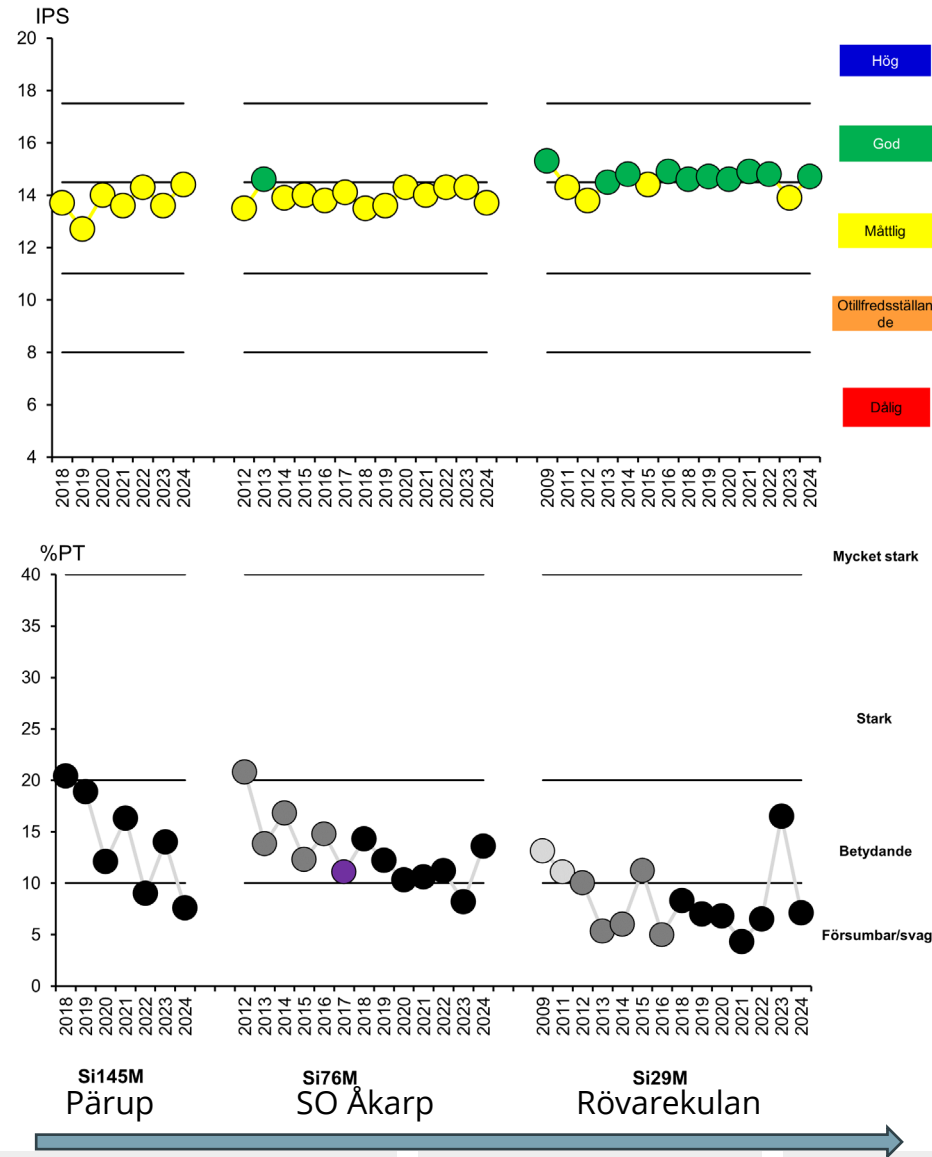

Foto: Marte Eriksson

Andel missbildade skal %

Bråån

Foton: Marie Eriksson

Kiselalgsdata och rapporter

Referens:

- [Kiselalgsundersökning i vattendrag och sjöar i Skåne 2024](#)

Övriga kiselalgsrapporter finns här:

- [Publikationer | Länsstyrelsen Skåne](#) sök på kiselalgsundersökning

Data finns hos nationell datavärd, SLU:

- [Miljödata MVM - Search](#)

Tack

Länsstyrelserna